

KARLSTADS KOMMUN**MILJÖFÖRVALTNINGEN****Delegeringsbeslut**, 2016-03-18

D-2016-229 enligt punkt 4.5.3

Jan Andersson, 054-540 46 63

jan.andersson@karlstad.se

Statoil Fuel & Retail Sverige AB

Torkel Knutssonsgatan 24

118 49 Stockholm

Föreläggande enligt miljöbalken med anledning av anmälan om avhjälpandeåtgärder avseende oljeförorening på fastigheterna Svarvaren 12 och 14, Karlstad

Dnr MN-2015-2584 Dpl 531,2

Miljönämndens beslut

Statoil Fuel & Retail Sverige AB (org.nr 556000-6834) föreläggs att vidta följande åtgärder inom fastigheterna Svarvaren 12 och 14, Karlstad:

1. Verksamheten ska bedrivas i överensstämmelse med vad bolaget angett i anmälan daterad den 27 januari 2016 med tillhörande kompletteringar daterade den 29 februari 2016 om inte annat framgår nedan.
2. Borttransport av förorenade massor ska ske i täta transportbehållare.
3. Jordmassor som är eller kan antas vara kraftigt förorenade ska schaktas upp direkt i transportbehållare som även ska vara täckta och omgående transporteras från platsen utan mellanlagring.
4. Vid utsläpp av länsvatten får detta endast ske till kommunens dagvattnät eller direkt till recipient. Föroreningshalten i vattnet får inte överstiga följande begränsningsvärden, mätt vid varje enskilt provtagningstillfälle:

Parameter/ämne	Begränsningsvärde, µg/l
Oljeindex	1 000
Bensen	10
Suspenderat material	50 000
MTBE	500

Ett överskridande av ovan angivna begränsningsvärden ska åtföljas av omedelbara och tillräckliga åtgärder för att begränsningsvärdet ska innehållas.

5. Kvarlämnade oljeavskiljare ska tömmas på eventuellt slam och oljehaltigt vatten samt omhändertas. Uppkommet avfall inklusive betongavfall från oljeavskiljare som är förorenad av oljeprodukter ska hanteras som farligt avfall och lämnas till mottagare med tillstånd för omhändertagandet.
6. Slutredovisningen ska lämnas till miljöförvaltningen senast 6 veckor efter utförda åtgärder och den ska innehålla minst följande uppgifter:
 - En sammanställning av den miljökontroll som utförts på jord, grundvatten och länsvatten som visar hur mätbara åtgärds mål och begränsningsvärden uppfyllts. Analysprotokoll ska bifogas.
 - Mängden förorenade massor som omhändertagits och till vilken anläggning dessa har transporterats för slutligt omhändertagande. Transportdokument eller annan dokumentation från mottagare ska bifogas.
 - Mängden farligt avfall som uppstått vid omhändertagande av oljeavskiljare och eventuell behandling av länsvatten, såsom förbrukat aktivt kol och förorenat vatten/slam, samt till vilka anläggningar detta har transporterats för slutligt omhändertagande. Transportdokument ska bifogas.
 - Mängd och ursprung av massor för återfyllnad av schakter.
 - Eventuella avvikelser ska beskrivas och motiveras.

Bakgrund

Ni har genom ÅF Infrastructure AB den 26 november 2015 anmält avhjälpandeåtgärder avseende oljeförorening vid f.d. drivmedelsanläggning på fastigheterna Svarvaren 12 och 14, Karlstad. En reviderad version av anmälan inkom till miljöförvaltningen den 27 januari 2016. Anmälan har gjorts enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Sammanfattningsvis framgår följande:

Anmälan innebär kompletterande saneringsåtgärder då stationsbyggnaden nu har rivits, vilket bland annat omfattar provgrovsgrävning (i avgränsande syfte), efterbehandling av kvarvarande förorening, samt provtagning vid kvarlämnade oljeavskiljare och spolränna. I övrigt kommer provtagning ske på fastighetens södra delar i syfte att utreda eventuell föroreningsspridning i jord och grundvatten.

Tidigare undersökningar och åtgärder

Under 2008 utfördes en schaktsanering på fastigheten Svarvaren 14 i samband med avetablering av dåvarande Norsk Hydros bensinstation. Provtagningar visade att förorening i jord och grundvatten hade spridits ut mot Rudsvägen i väster samt in mot stationsbyggnaden i öster och sanering kunde då inte genomföras pga. rasrisk.

Efter en undersökning som utfördes 2009, som påvisade förhöjda halter av främst aromater och bensen i grundvattnet, påbörjades 2010 en grundvattenanering på fastigheten Svarvaren 14. Syftet med åtgärden var att minska halterna på den petroleumförorening som påträffats i grundvattnet, men även att minimera risken för ytterligare kontaminering av omkringliggande fastig-

heter genom att skapa en nersänkningstratt centralt inom fastigheten. Denna sanering pågick fram till 2015.

Åtgärds mål

I ärendet har övergripande åtgärds mål föreslagits som förutsätter att fastigheten ska bebyggas med bostadshus, med affärsverksamhet i bottenplan. Som mätbara åtgärds mål för saneringen föreslås platsspecifika riktvärden för jord som tidigare presenterats i rapporten ”Riskbedömning – Svarvaren 14”, (ÅF Infrastructure AB, 2015). De beräknade riktvärdena tar hänsyn till följande:

- Markmiljö (< 2 m under markytan)
- Ytvatten
- Inandning av ånga

Förorenings situation

Föroreningarna i jord på Svaravaren 14 utgörs i huvudsak av alifatiska och aromatiska kolväten på jorddjup 2-4 m. Halterna av aromater C8-C10 och xylen överskrider platsspecifika riktvärden (PSRV). Halterna av metaller på denna fastighet påvisar låga halter. På intilliggande fastigheter (Norrstrand 1:1 och Sundsta 2:1) är förorening av PAH och metaller i huvudsak koncentrerad till ytliga jordskikt (undantaget punkt 14G11, Grontmij 2014).

I grundvatten visar gjorda analyser framförallt på förekomst av aromatiska oljekolväten i måttliga till höga halter (maxhalt av C8-C10 strax under 4 mg/l, Demikon 2011). Halten aromater har dock sedan 2011 avtagit. Senast uppmätta halt var ca 1 mg/l (ÅF 2014).

Uppmätta halter av etylbensen har fluktuerat mellan 0-5 mg/l mellan 2011-2014. Maximalt uppmätt halt av xylen är 0,33 mg/l. Uppmätta halter bedöms utifrån SPBI:s förslagna riktvärden för t ex ”ångor i byggnader” vara relativt låga. Halterna av bensen har dock vid flertalet tillfällen överskridit SPBI:s riktvärden för ”ångor i byggnader”.

Halterna av PAH: er i grundvatten har bedömts som låga, eller mycket låga.

Avhjälpandeåtgärder

Om föroreningshalter över rekommenderat åtgärds mål (PSRV) för jord påträffas i samband med miljökontrollen kommer ett antal åtgärder att genomföras:

1. Förorenade jordmassor med halter överstigande åtgärds målet kommer att schaktas bort till mottagningsanläggning för erforderligt omhändertagande.
2. Vidare provtagning och efterföljande fält- och laboratorieanalys kommer genomföras i syfte att verifiera att föroreningshalten i slutliga schaktväggar och schaktbotten understiger åtgärds målet.
3. Misstänkt förorenade jordmassor kommer förvaras nederbördsskyddade på tätt underlag vid eventuell väntan på bedömning om vidare hantering/transport.

Om länshållning blir aktuellt kommer ÅF bedöma vidare hantering beroende av föroreningshalterna i samråd med miljöförvaltningen. Tillgång till kolfilter kommer att finnas som vid behov kan rena förorenat vatten, innan det släpps på dagvatten-/spillvattennät.

Samrådsmöte

Innehållet i anmälan har diskuterats vid samrådsmöte den 19 januari 2016. Närvarande vid mötet var Mårten Osanius och Charlotte Holmstrand, Statoil, Björn Oscarsson Gardbring, ÅF-Infrastruktur AB, Kjell-Arne Andersson, Abacum, Sofia Rolén och Jenny Karlsson, teknik- och fastighetsförvaltningen, Ossman Sharif, stadsbyggnadsförvaltningen, samt Jan Andersson, miljöförvaltningen.

En av frågorna som togs upp var eventuell föroreningsspridning till områden utanför fastigheten Svarvaren 14, dels mot Rudsvägen och dels söderut på fastigheten Norrstrand 1:1. Bland annat redogjordes för att man vid en markundersökning inom Norrstrand 1:1 söder om den f d bensinstationen har påvisat förhöjda halter av aromater C8-C10 i grundvatten (Sweco 2013).

Vid mötet bestämdes att anmälan skulle revideras, bl.a. med avseende på kontroll av spridning av föroreningar.

I övrigt framkom att åtgärderna kommer att utföras under våren 2016, troligen med start i april.

Kompletteringar

På begäran av miljöförvaltningen har kompletterande uppgifter lämnats den 29 februari 2016 genom ÅF-Infrastruktur AB. Uppgifterna berör rening av länsvatten och provtagningar av behandlat länsvatten, material för återfyllnad av sanerat område, samt en redogörelse för hantering av frågan om eventuell spridning av föroreningar utanför fastigheten.

Remiss

Anmälan har för kännedom och eventuella synpunkter översänts till Länsstyrelsen Värmland. Inga synpunkter har inkommit från Länsstyrelsen.

Skäl för beslutet

I anmälan beskrivna åtgärder inkl föreslagna mätbara åtgärds mål för området bedöms utifrån miljöbalkens hänsynsregler (2 kap) i huvudsak vara godtagbara. Detsamma gäller på det sätt rening av länsvatten kommer ske samt omfattning och innehåll av provtagningar på detta.

I ärendet har frågan om föroreningsspridning utanför fastigheten Svarvaren 14 varit uppe för diskussion. Av anmälan framgår att undersökningar kommer att göras i anslutning till fastighetsgränsen mellan Svarvaren 14 och Rudsvägen samt på fastighetens södra delar mot Hagaborgsgatan. Detta kommer att ge en bättre bild av föroreningssituationen. I likhet med vad bolaget tagit upp i frågan anser miljöförvaltningen att resultaten av dessa undersökningar får ligga till grund för eventuella vidare undersökningar och åtgärder utanför fastigheten om det är motiverat ur miljö- och hälsoskydssynpunkt. Som tagits upp i ärendet kan denna fråga i så fall hanteras separat i ett senare skede.

Sammantaget bedömer miljöförvaltningen att verksamheten kan utföras enligt lämnade uppgifter i anmälan med tillhörande kompletteringar. Dock anser miljöförvaltningen att det utöver de åtaganden som gjorts i anmälan finns skäl att även förelägga om följande åtgärder:

Transport och hantering av förorenade jordmassor (punkt 2 och 3)

För att undvika risken för spridning av föroreningar är det väsentligt att all transport av förorenade massor sker i täta transportbehållare.

I anmälan har tagits upp att misstänkt förorenade massor kommer att förvaras nederbördsskyddade på tätt underlag vid eventuell väntan på bedömning om vidare hantering/transport. Detta förfarande är i huvudsak godtagbart vid lägre föroreningsnivåer, men om kraftigt förorenad jord påträffas anser vi inte att det är lämpligt med mellanlagring överhuvudtaget. Sådana massor ska istället schaktas upp direkt i transportbehållare som täcks och omgående transporteras från platsen. Detta för att minska risken för olägenheter för omkringboende och spridning av föroreningar. Detta gäller framförallt jord som har föroreningshalter i nivå med eller över nivån för vad som kan betraktas som farligt avfall.

Utsläpp av länsvatten (punkt 4)

I ärendet har redogjorts för hantering av eventuellt länsvatten och att en bedömning ska göras av vattnets hantering beroende på föroreningshalter och att detta kommer att ske i samråd med miljöförvaltningen. Det har också tagits upp att inget vatten får släppas ut utan föregående bedömning och eventuell rening. Vidare har uppgivits att tillgång till kolfilter kommer att finnas under arbetets gång. Miljöförvaltningen bedömer att upplägget av detta är godtagbart.

När det gäller avledning av uppkommet länsvatten gäller däremot att inget vatten får släppas ut till kommunens spillvattennät. Utsläpp accepteras dock till dagvattennät eller recipient under förutsättning att de i beslutet angivna begränsningsvärdena kan innehållas. I övrigt bör bolaget uppmärksamma att avledning av länsvatten till dagvattennät fordrar en underrättelse till kommunens va-enhet.

Omhändertagande av oljeavskiljare och avfall från dessa (punkt 5)

På fastigheten Svaravaren 14 finns två kvarlämnade oljeavskiljare som tidigare tillhört tvätthallen. I anmälan har inget nämnts om hur dessa ska hanteras annat än att provtagningar kommer göras där. Miljöförvaltningen anser dock att det är väsentligt att de töms på eventuellt slam och oljeförorenat vatten samt omhändertas. Slam och oljeblandat vatten från oljeavskiljare är farligt avfall enligt avfallsförordningen (2011:927) och ska lämnas till godkänd mottagare. Detsamma gäller även oljeförorenad betong från oljeavskiljare.

Om avfall lämnas till mottagare för deponering bör bolaget uppmärksamma att man är skyldig att se till att avfallet genomgår en grundläggande karakterisering. Dokumentation kring denna karakterisering ska följa med avfallet till den anläggning där det avses deponeras. I vissa fall inkluderar den grundläggande karakteriseringen även kompletterande provning och laktester. Deponering av avfall regleras i *förordningen (2001:512) om deponering av avfall* samt i *Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall*.

Slutredovisning (punkt 6)

För att miljöförvaltningen ska kunna bedöma vidtagna åtgärder inom rimlig tid ska slutredovisning ske senast 6 veckor efter utfört arbete med minst de uppgifter som framgår av beslutet.

Kommunicering enligt förvaltningslagen

Ärendet har kommunicerats genom ett förslag till beslut daterat den 3 mars 2016. Inga synpunkter har inkommit till miljöförvaltningen.

Tillämpliga bestämmelser

Beslutet har fattats med stöd av 26 kap 9 §, 2 kap 3 och 8 §, 26 kap 21 § miljöbalken (1998:808), samt 10 kap 2, 4 och 8 § miljöbalken (i dess lydelse före den 1 augusti 2007).

Upplysningar

Om ändringar behöver göras i något avseende mot vad som tagits upp i anmälan ska kontakt tas med miljöförvaltningen.

Vid avledning av länsvatten till dagvattennät ska underrättelse om detta göras till teknik- och fastighetsförvaltningen, va-enheten, Karlstads kommun.

Beträffande de företag som anlitas för omhändertagande av förorenade massor bör uppmärksammas att man är skyldig att kontrollera att mottagaren har de tillstånd som fördras för sådan verksamhet (se vidare i 53 § avfallsförordningen, 2011:927).

För miljöförvaltningens handläggning av ärendet och tillsyn tas en tillsynsavgift ut som i n uppgår till 940 kr per timme nedlagd tid. Avgiften debiteras enligt separat beslut som utsändes senare.

Jan Andersson
Miljöskyddsinspektör

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga 1.